

Aralık 2023 | Sayı No: 98

PASABI

Pazar
Sabahı
Bilgileri

Bu Hafta...

Yaşadığımız yüzyılda eğitimin A, B, C'si
Pentest Günlükleri
Yanlışlıkla Mutlu

www.pasabi.net

Aralık 2023 | Sayı No: 98

İÇİNDEKİLER

- 03 Editörden M. Recai YILMAZ
- 04 Risk Primi, TÜRKİYE
- 05 İklim Organlığı Performans Endeksi (CCPI)
- 06 Gıda Enflasyonu Raporu, OECD
- 10 Nöbetçi Çevirmen
Savaşkan İLMAK
- 13 Pentest Günlükleri
Yılmaz DEĞİRMENCİ
- 16 Kitap
Aslı SEYHAN ÇAKIR

Kayıp ve Zarar Fonu

Türkiye, bu yıl Dubai'de düzenlenen Birleşmiş Milletler (BM) İklim Değişikliği Konferansı'na (COP 28) binin üstünde rekor sayıda temsilciyle katıldı.

Kırılgan ülkeler statüsünde değerlendirilmeyi talep eden Türkiye, iklim değişikliğinin yıkıcı etkilerine en fazla maruz kalan ülkelerden biri olduğunu savundu.

Ancak Türkiye COP28'in en önemli gündem maddelerinden olan fosil yakıtlardan çıkış konusuna ilk günden karşı çıktı.

Yenilenebilir enerji kapasitesinin 2030 yılına kadar üç katına çıkarılmasını taahhüt eden 100'den fazla ülke arasında da yer almadı. 118 ülkenin imzacı olduğu Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Üzerine Küresel Taahhüt'ü Suudi Arabistan, Rusya ve Irak'ın yanında Türkiye de desteklemedi.

En önemli önceliklerinden birini "Kayıp ve Zarar Fonu'ndan yararlanmak olarak açıkladı.

Aslında Türkiye bir fosil yakıt ülkesi değil, ithalatçı ve cari açığının önemli bir kısmını enerji ithalatı oluşturuyor.

Aksine bir yenilenebilir enerji ülkesi ve fosil yakıtlardan çıkış aslında Türkiye'nin lehine; enerjisini güçlendirecek bir karar. Bu konuda Avrupa Birliği ve kırılgan ülkelerle birlikte pozisyon almanın doğru olduğu yönünde görüşler var.

Peki Türkiye gerçekten "kırılgan" ülkelerden biri mi?

Kırılganı nasıl tanımladığımıza göre cevap değişir.

Türkiye de Akdeniz ülkeleri anlamında kırılgan ama diğer kırılgan ülkelere göre üst-orta gelir ülkesi olduğu düşünüldüğünde o kadar kırılgan olmadığı söylenebilir.

Kırılgan olarak tanımlanan en az gelişmiş ülkeler ve küçük ada ülkeleri, iklim değişikliğinin etkilerinden orantısız biçimde etkileniyorlar.

Bu ülkeler aynı zamanda küresel salımlarda en az pay sahibi olanlar arasında. Fon ülkelerin kayıp ve zararlarının tazmini için veriliyor.

Türkiye bugün en çok sera gazı salımı yapan ülkeler sıralamasında ilk 20'de yer alıyor.

Hedef

Yeşil İklim Fonu'na erişebilmek adına da birtakım müracaatlar, sonra da Kayıp ve Zarar Fonu'ndan en fazla istifade etmek için büyük mücadele.

Editörden

M. Recai YILMAZ

Cumhuriyet
100
YAŞINDA!

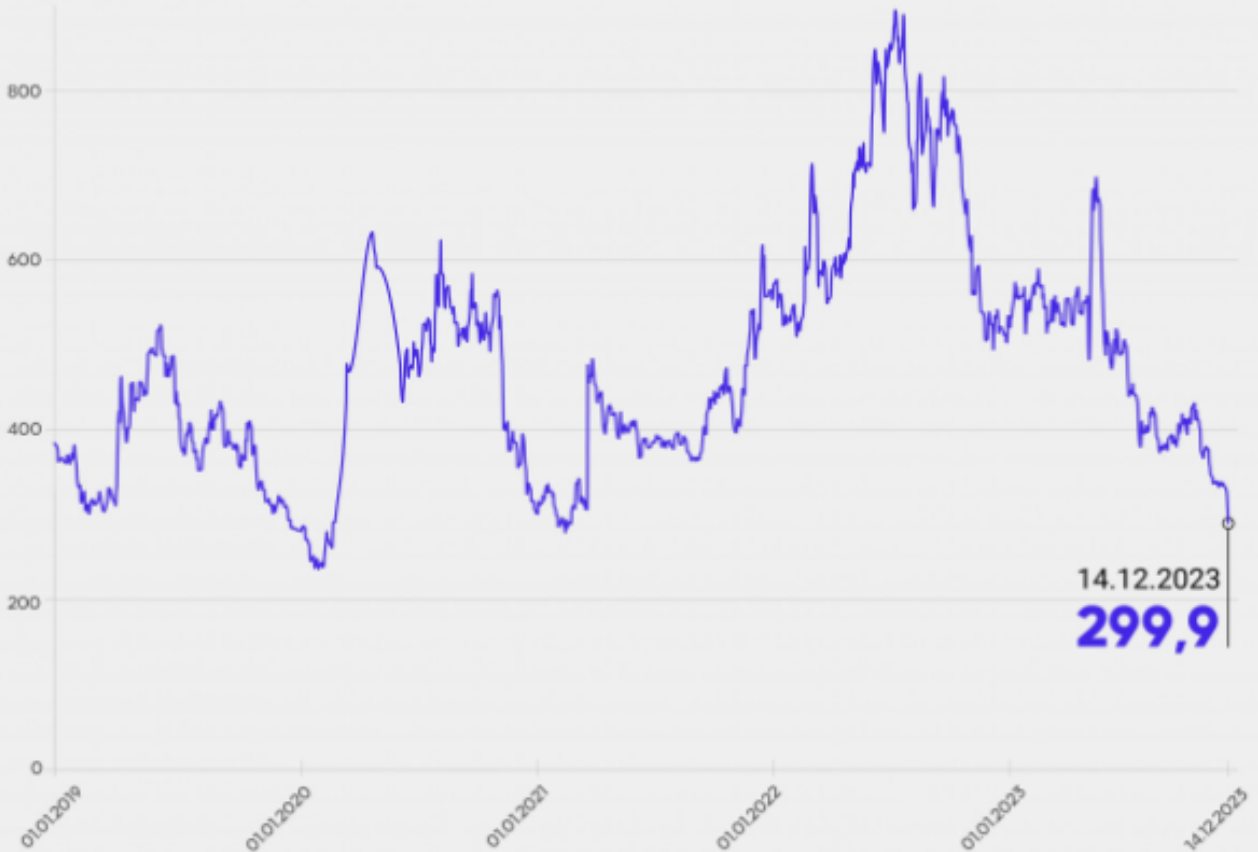
RISK PRİMİ, TÜRKİYE

Türkiye'nin 5 yıllık kredi risk primi (CDS), Mart 2021'den bu yana ilk kez 300 baz puanının altına indi.

Böylelikle risk primi Şubat 2021'den bu yana ilk kez 300 baz puana inmiş oldu. Mart 2021'de Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) başkanlık görevine Şahap Kavcıoğlu'nun atanmasının ardından risk priminde yükseliş kaydedilmiş ve ay sonunda risk primi 480 baz puanının üzerine tırmanmıştı.

Takip eden dönemde görece yatay bir seyir izleyen risk primi parasal gevşeme döneminin başlamasıyla yükseliş ivmesine girmiş ve Temmuz 2022'de 900 baz puana dayanmıştı.

Türkiye'nin 5 yıllık kredi risk primi (CDS), Mart 2021'den bu yana ilk kez 300 baz puanının altına indi

14.12.2023

İKLİM ORGANLIĞI PERFORMANS ENDEKSİ (CCPI)

Sivil toplum toplumlari Germanwatch, Yeni İklim Enstitüsü ve İklim Eylem Ağı (CAN) tarafından oluşturulan Endeks, her yıl güncellenerek açıklanıyor.

Raporda sunulan sera gazının yüzde 90'ından sorumlu olan, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 63 ülkedeki iklim performansı, sera emisyon emisyonları, enerji tüketimi, enerjinin kullanımı ve iklim politikası kategorilerinde değerlendiriliyor.

2023 yılı İklim Biçimliliği Performans Endeksi'nde 47'nci sırada bulunan Türkiye, bu yıl dokuzuncu sırada gerileyerek 56'ncı sırayı aldı. Bu şekilde Türkiye, "çok düşük performans"; gösterilen ülkeler arasında sınıflandırıldı.

Türkiye, Yenilenebilir Enerji koruması "orta", Sera Gazı Emisyonları ve Enerji Kullanımı kategorilerinde "düşük" ve İklim Politikası ise "çok düşük" derece aldı.

Raporda, Türkiye'nin 2038 yılına kadar sera emisyonlarını artırmayı planladığı ve 2053 yılına kadar da net sıfır emisyonun hedeflendiği hatırlatıldı. CCPI'nin sera gazı emisyonlarını azaltma politikasındaki temel eksikliğin, programlamanın mevcut durum çerçevesinin hazırlanması ve bu nedenle günlük net sıfır emisyonu hedeflemesi vurgulandı.

Uzmanlar, Türkiye'nin Nisan 2023'te açıkladığı güncellenmiş Ulusal Katkı Beyanı'nın da net sıfır emisyonu ve ısınmanın 1,5 derece ile küresel sınırlanması hedefiyle bozulmadığına dikkat çekti.

Raporda, Ulusal Enerji Planı'na göre güneş enerjisi başta olmak üzere bağlantı enerji kapasitesinin geliştirilmesinin planlandığı belirtildi. Ancak rüzgar enerjisi ile ilgili hedefin iddialı olmadığı, kullanılmak üzere kömürden vazgeçildiği belirtildi.

GIDA ENFLASYONU RAPORU, OECD

Ekonomik Kalkınma ve İş Birliği Örgütü'nün (OECD), gıda enflasyonu raporuna göre Türkiye yüzde 72'yle ilk sırada yer alıyor.

OECD üyesi 28 ülkede 2023 eylül ve ekim aylarında enflasyonda düşüş kaydedildi.

gıda enflasyonu hızla yavaşlamayı sürdürerek eylülde yüzde 8,1'den ekimde ayında 7,4'e geriledi.

Gıda enflasyonu 32 OECD ülkesinde düşüş gösterse de Türkiye, İzlanda, Kolombiya ve Britanya'da yüzde 10'un üzerinde seyrediyor.

Türkiye'de geçen sene yüzde 61,4 olan gıda enflasyonu bu sene yüzde 72 oldu. Türkiye bu oranla listenin ilk sırasında yer aldı.

NÖBETÇİ ÇEVİRMEN

Camhuriyet
100
YAŞINDA!

Savaşkan İLMAK

Yaşadığımız yüzyılda eğitimin A, B, C'si

Üzerinden epey zaman geçti; ama şimdi MEB'in müfredatları yenileme ve sadeleştirme açılımıyla birlikte konunun yeniden güncellik kazandığını düşünerek 'hatırlıyorum':

'International House'ın Dünya Organizasyonu Öğretmen Eğitimi Koordinatörü **Shaun Wilden**, bir sivil toplum kuruluşunun dokuz yıl önce Antalya'da gerçekleştirdiği seminere konuk olmuştu. Wilden, benim de dinleyiciler arasında olduğum o konuşmasına '**21.Yüzyılın A, B, C'sini biliyor musunuz?**' sorusuyla başlamıştı.

Oxford University Press'den çıkan **Mobile Learning** kitabıyla adından söz ettiren İngiliz eğitimci, salondakilerin verdiği birkaç yanıtın sonra kendi çarpıcı hikâyesine geçmişti. Üzerinden dokuz uzun yıl geçmiş olsa da o etkileyici eğitimcinin hangi saptamayla söze başladığını çok iyi anımsıyorum: '**25 yıldır öğretmenlik yapıyorum. Mesleğime başladığımda ABC'ler şimdikinden daha değişti. Bilmemiz gereken şudur ki onları ve daha genel anlamda eğitimi, teknoloji değiştirdi...**' (...)

Şimdi, okumakta olduğunuz bu yazıyı kaleme alırken ben Wilden'in yıllar önceki deneyimini görece aşmış durumdayım; eğitimci olarak 30 yılı aşım...

Ve hem genel açıdan '**21.Yüzyıl**' için hem de daha spesifik anlamda '**21.Yüzyılda eğitimi ele alışı**' açısından bugün teknolojinin ve bilişimin, beraberinde yönetişimin de ikinci ve üçüncü en güçlü katalizörler, en etkili yenileşim faktörleri olduğunu düşünüyorum. İlkinin ve yani birincil faktörün hâlâ ve daima '**insan (öğretmen) faktörü**' olduğuna dair ise en küçük bir kuşku duymuyorum.

Bu, sadece 30 küsur yıllık birikimle aşılacak sihirli bir keşif eşliği midir? Elbette değil!

Herhangi bir yüzyılda eğitimi neyin değiştirdiğinin, okulları nelerin geliştirebileceğinin ve tabii ne(ler)den mahrum kalmanın eğitimi ülkeler düzeyinde kısırlaştırıp gerileteceğinin farkına varabilmek için o yüzyılın bir çeyreği kadar öğretmenlik yapmak şart değil; sezgi gücü yüksek, algıları tamamen açık herhangi bir eğitimci de sadece ve sadece birkaç haftasına ve birikmekte olan kültürel alüvyona tanık olduğu bir yüzyılın koşullarını ve gereksinimlerini doğru tanımlayabilir, neyin-nereye varacağı hakkında az buçuk öngörüler geliştirebilir.

Durumu biraz küçümsemiş mi oldum? Öyle değil aslında; bu iş çok önemli ve ben de asla karşı karşıya olduğumuz durumu küçümseme niyetinde değilim.

Aksine; özellikle Z kuşağı ve sonraki kuşaklar nezdinde **'teknolojinin kolay kavranabilir, çağa özgü sosyo-kültürel değişimin çabuk anlaşılabilir, karmaşık gibi gözükken sorunların da aslında kolaylıkla çözümlenebilir'** olduğunun altını çizmeye çalışıyorum. Bununla birlikte, bir çağı nasıl adlandırırırsak adlandıralım, içeriğinde diğer çağlarla aynı olan bazı evrensel gerçekler ve gereksinimler bulunacağını, bunların koşullar ne olursa olsun değişen nüfusa bağlı biçimde mutlaka oluşacağını; dolayısıyla inşa edilen girişimlerin beliren yeni gereksinimlere yönelik çözüm arayışları da doğuracağını düşünüyorum. Bilmem katılır mısınız?

Daha açığı:

'Aydınlanma gereksinimi' söz gelimi milattan önce on beşinci, sekizinci, üçüncü yüzyıllarda; keza milattan sonra dördüncü, onuncu, on altıncı ve yirminci yüzyıllarda *-belki farklı oranlarda ama daima hissedilir biçimde-* vardı.

'Okulları geliştirme zorunluluğu' milattan önce on birinci yüzyılda; keza milattan sonra on sekizinci yüzyılda çok iyi hissedilir biçimde vardı.

'Müfredatları çağa uygun hale getirme gereksinimi' milattan önce beşinci yüzyılda; keza milattan sonra yedinci yüzyılda da inkâr edilemez biçimde vardı.

'Var olan teknolojileri eğitim alanına uyarılama çabası' da yine milattan önce birinci yüzyılda; keza milattan sonra on yedinci yüzyılda

siyaseti sarsacak biçimde vardı. Bu tümcenin içine biz şimdi **'yeni'** sıfatını ekleyelim, **'yeni teknolojileri ekleme çabası'** olsun bizim çabamız...

'Demokrasinin ne olduğunu bilen, onu işine geldiğinde değil de her zaman kullanmaya ve başkalarına da doyasıya kullandırmaya eğilimli iyi yurttaşlar yetiştirme zorunluluğumuz' var.

Yaşamsal bir zorunluluk bu! Yoksa ilerlemek ve **'muasır medeniyet seviyesini'** yakalamak mümkün değil! Bu zorunluluk da elbette önemini hiç yitirmiyor. Milattan önce de Milattan sonra da, mavi gezegenin insan egemenliğinde geçmiş 130 bin yılının istisnasız her birinde, medeniyeti yakalama hatta ona yön verme zorunluluğu hep çok baskındı, çok belirgindi ve çok çok önemliydi. Gelişmiş toplumlar için tabii... Öyle ki kendi uygarlaşma hikâyemizin her ayrıntısı, bizim bu zorunluluğa yaşadığımız çağda nasıl yanıt verdiğimizle de biraz ilgili.

Tablo çok net: Durum, çağlar üstü... Ne yapacağız öyleyse; **'Tarih böyle oluşmuş, şimdiden sonra ne değişir ki'** deyip geri mi çekileceğiz? Öyle bir lüksümüz yok elbette!

Her ne kadar genel anlamıyla **teknoloji**, özel anlamıyla ise **bilişim ve yönetim**, çağımızda eğitim-öğretim sektöründe **'esas kahramana'** dönüşmüş gibi gözükse de biliyoruz ki eğitimin A, B, C'si, 21.Yüzyılda da **merak, bilgi ve özveriden** oluşuyor. İnsanı, doğanın egemeni yapan şeyler bunlar... Milattan önce de Milattan sonra da...

- **Merak...** Aydınlanma gereksiniminin öteki adı...
- **Bilgi...** Demokrasinin, doğrunun, adaletin ve gelişimin anası...
- **Özveri...** Bu ise kötü sürprizlere ve hayalkırıklıklarına karşı zırhımız... Yeni mücadelelerin eşliğinde en değerli esin kaynağımız, hiç kuşku yok ki özveri anlarından damıttığımız o betimlenmesi güç güven duygusudur...

Bu değerlerin tümünü bir tek çağa *-söz gelimi 21.Yüzyıla-* indirgemek, uygarlık tarihini oluşturan öteki çağların tümüne haksızlık etmek anlamına gelir.

PENTEST GÜNLÜKLERİ

*Pentest Günlükleri Kitapçığı Sayfa 68'den

Yılmaz
DEĞİRMENCİ

Sızma testi yaptığımız müşterilerimizin çoğuyla aramızda güvene dayalı bir dostluk başlar. Bir yıl önceki pentestimizden memnun kalan müşterimiz bu nedenle bu yıl da bizimle çalışmak istediğini bildirdi. Süreçleri tamamladık ve penteste başlıyoruz. Çözümlerini Java tabanlı geliştiren müşterimiz özellikle Log4j zafiyetinin de etkisiyle Java SpringBoot zafiyetlerine özenle bakmamızı rica ediyor.

Bu şekilde taramalarımızı yaparken gerçekten de iki tane kritik SpringBoot zafiyeti tespit ediyoruz ve bildiriyoruz. Bunlardan bir tanesi heapdump dosyasına erişimle ilgili.

Kendisi de çok iyi bir yazılımcı olan müşterimizin bu bulgu ilgisini çekiyor ve heapdump dosyasını inceliyor. Burada JWT token secret key değerini açık metin olarak okuyabildiğini tespit ediyor. Bu bulgu benim de çok ilgimi çekiyor ve heapdump'ı birlikte incelemeye devam ediyoruz. Bir süre çeşitli özel wildcard değerleriyle arama yapınca kullanıcı adı ve parolaları da açık metin olarak okuyabildimizi görüyoruz. Zafiyetin ne kadar kritik olduğunu birlikte keşfetmiş oluyoruz. Gerçekten de cache, env ve heap dump gibi ortamların mümkün oldukça dış dünyaya kapalı kalması gerektiğini bizzat görüyoruz.

Yazılım mimarisi bilmenin siber güvenlik anlamında ne kadar önemli olduğuna bir defa daha tanık oluyorum.

KİTAP KEYFİ

Aslı SEYHAN ÇAKIR

KÜNYE

Kitap Adı: Yanlışlıkla Mutlu

Yazarı: Figen Alkaç

Basım: Doğan Kitap- 1.Basım- 2023

Sayfa: 103

Tür: Öykü

Bu hafta sizlerle Figen Alkaç tarafından kaleme alınmış Yanlışlıkla Mutlu isimli öykü kitabını paylaşmak istiyorum.

Yazar harflere ve hecelere anlamlar yükleyerek anlatıyor hikayelerini. Bir çocuğun dünyasında M harfinin (benim) ya da Z harfinin (bizim) kurulan hayaller ve yaşanan gerçekler açısından ne denli farklı olabileceğini, -lar ekinin oluşturduğu kalabalıkların ayrı dünyalarını ve çok daha fazlasını anlatıyor.

Merak ediyorsanız gelin birlikte inceleyelim. Keyifli okumalar dilerim.

Figen Alkaç, 1970 Ankara doğumludur. Uludağ Üniversitesi İktisat mezunudur.

Aslen Egeli olan öykü yazarı Alkaç'ın ilk öyküleri ve yazıları Defter, Varlık, Sarnıç, Virgül, Hece, Kül Öykü, Eylül Öykü, Sonra Edebiyat, E, Sonkişot, Ütopya, Yasak Meyve, Milliyet Sanat, ve Radikal Kitap gibi çeşitli dergilerde yayımlandı.

Bela Davulları (2007) adlı öykü kitabı ilk yayımlanan öykü kitabıdır. Israrı Kanadında (2017) ve Yanlışlıkla Mutlu (2023) yayınlanmış diğer öykü kitaplarıdır.

KİTABIN KONUSU

'Yanlışlıkla Mutlu' 4 adet öykü içeriyor. Her öykü üç başlık taşıyor. Bir çocuğun terkisine koyduğu, yer yer çözümlendiği, yer yer anlamlar yüklediği kelimelerle hayatın içinden dramlar anlatıyor. Öykülerin isimleri ise şöyle:

- 1) Kalabalığım m'si / kendileri için korkmayan kelimeler / hatırlamaya ayarlanmış ses tonu
- 2) Susmanın ter kokusu / sohbetle genişleyen harfler / sandalyenin suç saklayan yeri
- 3) Kelime soyan / sessiz harfin kaçamağı / devamı sevilen cümleler
- 4) Yutkun-ma / yeniden geceye / yalnızlığın rengi

Düşen harflerin, parçalanmış isimlerin, yutulmuş cümlelerin, kilitli kapılar ardına saklanan acıların hikayesi. Ben yazarın kendine has yazım dilini çok sevdim. Kitaptaki dört hikaye de çok iyiydi ama ben son hikayede yutkunamadım. İyi ki okudum dediklerimden oldu. Kesinlikle tavsiye ederim.

KİTAPTAN ALINTILAR

"Seslerin normalleştiği yerdir ev, kanıksandığı. Kavgalar, kalp kırmalar ve hatta tokatlardır ev. Çok içe atılan hakaretlerin gitgide birikip karardığı yerdir. İçerdeki karaya rağmen aynı sofraya oturmak ve her lokmayı öfkeyle birlikte çiğnemektir. Ve lokmanın yutulamayıp boğazda dizim dizim dizilmesidir ev. Affetmenin değil, barışmanın değil, üstünü örtmelerin yeridir. Unuttum sanmaların, kendini unuttuğuna ikna etmelerin yeridir. Seslerin duvardan duvara atıldığı, çarptığı, sınırları aşmış alt ve yan komşuya indiği yerdir ev."

Nefsiz Kido (lakap), Gülay, Nazife, Nergiz, Gülmira. Kimi kendini, kimi annesini, teyzesini, ablasını, ninesini anlatıyor. Kimi sevgisini, kimi öfkesini, kıskançlığını, sevilme arayışını, pişmanlığını, özlemini, içine sığmadığı bedenini anlatıyor. Çocuk gözünden kadınların dünyasını, aslında bildik ama gizlenen, görmezden gelinen, unutulmuş, unutulmak istenen taraflarından anlatıyor.

Mendillerin 2 çeşit olduğunu öğretiyor: Gözyaşlarını umuda biriktirenler ile içinde gözyaşlarını dindirenler.

Korkup susmanın rengini öğretiyor. Bağırmanın, çılgınlığın, yalnızlığın renginin de gökkuşağından seçilemeyeceğini.

Kalplerin 'çat' diye kırıldığını, gözyaşlarının 'pıt' diye düştüğünü, kapıların 'pat' diye çarpıldığını, şeytana uyanların ölümü 'sus' diyerek çağırdığını, yüksekte bedenlerin 'küt' diye yere çarptığını anlatıyor.

"Herkes bilmese de bana göre harflerin bir sürü hali vardır. Yalnız olanı, kalabalık olanı ve hatta kalabalıkken bile yalnız olanı vardır. M tek kişiliktir mesela. Sadece kurduğum hayallerde mümkün olsa da vardır."

"Mesela kelimeyi susulur mu? Evet susulur. Homurdanmanın adını ben kelimeyle susmak koydum. Homurtu çok güzel bir şey. Hem diyeceklerim içimde kalmıyor hem de beni üzen kişiyi sinir ederek intikamımı almış oluyorum. Çocuk olsam da şunu öğrendim, sessiz söylenen her şey merak ediliyor (...) Kelimeler hep çocukları üzecek değil ya, sessizleri de büyüklere dert oluyor."

“Hiç haber dinlemediğin belli. Ölen kadınlar rakam değil sayı olalı çok oldu. Pencereden atlayan değil. Ölen, öldürülen, kendini öldüren.”

“Acıya en çok ve en hızlı kadınlar koşar. Alışık çünkü acının içinden geçmeye.”

“Yaftalandığın kelimelerin hayat anlamının da sözlük anlamının da taş gibi ağır olduğunu ben çok erken yaşta öğrendim...”

“Dul kadınların hevesi olurmuş bakışlarında, kıskırtırmış erkekleri, yere bakması daha yerinde olur’ diyenlerin canı mezara anne.”

“Keşke gitmenin, artık geri gelmemenin, telafisi olmayıp hep ve özellikle yara kalacak olanın ve pişmanlığı hiç geçmeyecek olanın beş harflisidir. Her harfi bin cümledir keşke kelimesinin.”

“Annen seni yüzde kaç seviyor? Kardeşini yüzde yetmiş seviyorsa toplamda yüzde kaç kıskanır, yüzde kaç üzülürsün?”

“Rüyaların neresi çare Allah aşkına, zamanın hesap sormasıdır rüyalar.”

“Sessizce düşer mi insan? Sessizce çok yüksekten atlar mı?”

Kaynaklar

Yazarın fotoğrafı:

Yazarın hayatı: Derleme

https://tr.wikipedia.org/wiki/Figen_Alka%C3%A7

Yazarın hayatı: Derleme

“Konumuz sesler. Yazılan sesler, yazılmayan sesler, yazılınca bile duyulmayan sesler. Herkesin susarak bildiği sesler, duymasa da zaten bildiği ama bilmeyi nasıl öğrendiğini bilmediği sesler. (...) Seslerinde anlatamadığı şeyler vardır. Hem bazı her şeyler niye anlatılsın ki? Anlatmak mümkünmüş, anlatılınca anlaşılacakmış ve hatta anlaşılınca bazı ve hatta birçok bazı şeyler değişecekmiş gibi sanmak ne budalaca!”

“İçim o kadar gürültülü ki. Yuttuğum tüm kelimeler bağıyor sanki içimde.”